

Protokół

12. posiedzenia, III. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 1 lipca 1880.

Początek o godzinie 11 minut 15 rano.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Ludwik hr. Wodzicki.

Sekretarze: Czaykowski Alfons, Jasiński Józef, Stadnicki Jan i Turzański.

Obecnych posłów 110.

Ze strony Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja posiedzenie i oznajmia, że protokół z 11. posiedzenia jest złożony w biurze sejmowém do przejrzenia.

Izba udziela posłom Dunajewskiemu Julianowi urlopu 3-tygodniowego a posłowi Kowalskiemu Bazylemu urlopu na czas nieograniczony.

Marszałek zawiadamia Izbę, że posłom Wolańskiemu Erazmowi i Mycielskiemu udzielił urlopu na 6 dni.

Sekretarz poseł Czaykowski Alfons czyta spis petycyj od Nru 325 do Nru 355, przydzielonych przez Marszałka następującym komisjom:

Nr. 325. komisji edukacyjnej — Nr. 326. komisji drogowej — Nr. 327. komisji drogowej — Nr. 328. komisji edukacyjnej — Nr. 329. komisji administracyjnej — Nr. 330. komisji edukacyjnej — Nr. 331. komisji budżetowej — Nr. 332. komisji edukacyjnej — Nr. 333. komisji edukacyjnej — Nr. 334. komisji budżetowej — Nr. 335. komisji edukacyjnej — Nr. 336. komisji prawniczej — Nr. 337. komisji prawniczej — Nr. 338. komisji prawniczej — Nr. 339. komisji budżetowej — Nr. 340. komisji kultury krajowej — Nr. 341. komisji kultury krajowej — Nr. 342. komisji petycyjnej — Nr. 343. komisji gminnej — Nr. 344. komisji kultury krajowej — Nr. 345. komisji edukacyjnej — Nr. 346. komisji edukacyjnej — Nr. 347. komisji administracyjnej — Nr. 348. komisji petycyjnej — Nr. 349. komisji prawniczej — Nr. 350. komisji drogowej — Nr. 351. komisji budżetowej — Nr. 352. komisji drogowej — Nr. 353. komisji administracyjnej — Nr. 354. komisji budżetowej — Nr. 355. komisji petycyjnej.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Wereszezyński wnosi, ażeby wybrać komisją górniczą z 7 członków, do której sprawozdanie Wydziału krajowego ma być odesłane.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następnie odpowiada c. k. komisarz rządowy na interpelacją posła Romanowicza co do niesankcjonowania uchwał, przez Sejm w r. 1878 powziętych.

Sekretarz poseł Jasiński Józef czyta dostatecznie poparty wniosek posła ks. Buchwalda o zmianę art. 4. ustawy szkolnej z 2. maja 1873 Nr. 250. dz. u. kr.

Marszałek oświadcza, że z tym wnioskiem postąpi według regulaminu.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Antoniego Golejewskiego o zmianę ustawy krajowej z 15. sierpnia 1866. Nr. 28. dz. u. kraj. o konkurencji kościelnej.

Wnioskodawca wnosi odesłać ten wniosek do osobnej komisji z 6 członków wybrać się mających. Poseł Pilat wnosi, aby ten wniosek przekazać komisji administracyjnej.

Po przemówieniu posła Chełmeckiego, aby ten wniosek odesłać do Wydziału krajowego z poleceniem, aby na najbliższej sesji zdał sprawę Sejmowi, i po przemówieniu posła Kitrysa i Grocholskiego, wnosi poseł Spławiński, aby wniosek posła Golejewskiego uznać za nagły.

Następuje rozprawa nad wnioskiem nagłości.

Po przemówieniu posłów Grocholskiego, Spławińskiego, Golejewskiego i ks. Buchwalda, odrzuca Izba wniosek nagłości, a przyjmuje wniosek posła Chełmeckiego, ażeby wniosek posła Golejewskiego odesłać do Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Tyszkowskiego o zaprowadzenie sądów pokoju lub kolegiów ławników. Poseł Tyszkowski uzasadnia swój wniosek i wnosi odesłać go do komisji prawniej, co Izba uchwala.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej nad wnioskiem posła Madeyskiego o zniesieniu prawa propinacyi w mieście Lwowie.

Sprawozdawca komisji poseł Żywicki, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisji administracyjnej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę dla miasta Lwowa o zniesieniu prawa propinacyi w obrębie terytoryalnym tego miasta.

U s t a w a

o zniesieniu prawa propinacyi i o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych
w król. stoł. mieście Lwowie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. 1.

Prawo propinacyi, mianowicie wyłączne prawo wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, jako to: piwa, wódki i miodu

w obrębie miasta Lwowa, nadane król. stoł. miastu Lwowu Najwyższym przywilejem cesarskim z dnia 6. listopada 1779 i określone co do sposobu wykonywania i użytkowania na rzecz gminy miasta Lwowa rozporządzeniami c. k. Namiestnictwa lwowskiego z dnia 23. grudnia 1869 l. 58.100 i z dnia 23. grudnia 1875 l. 58.340 zostaje zniesione a natomiast przyznaje się gminie miasta Lwowa prawo pobierania na potrzeby gminne opłat niniejszą ustawą oznaczonych (§ 38. ustawy krajowej z dnia 30. grudnia 1875 dz. u. kr. Nr. 55 z r. 1877).

Art. 2.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlega wyrób, wyszynk i handel napojów propinacyjnych w obrębie miasta Lwowa, ogólnym przepisom przemysłowym, o ile ustawa niniejsza inaczej nie postanawia.

Art. 3.

Z wejściem w życie ustawy niniejszej, ustają wszelkie przez gminę miasta Lwowa dotąd z tytułu prawa propinacyi na własny rachunek lub przez wydzierżawianie w obrębie miasta wykonywane przedsiębiorstwa przemysłowe tak wyrobu jak wyszynku napojów gorących.

Jednocześnie ustaje także pobór na rzecz gminy miasta Lwowa ustanowionych powołanemi powyżej w art. 1. rozporządzeniami c. k. Namiestnictwa z dnia 23. grudnia 1869 i z dnia 23. grudnia 1875 opłat propinacyjnych konsensowych od nadania upoważnień do wyrobu i wyszynku napojów propinacyjnych, jakoteż opłaty propinacyjnój i dodatku gminnego od wyrobu i wprowadzenia tych napojów, a skutkiem tego i zwrot tych opłat przy wywozie napojów wspomnianych, nadto ustaje pobór wszelkich opłat t. z. szynkowo-policyjnych, które gmina miasta Lwowa na mocy rozporządzenia gubernialnego z dnia 6. października 1827 l. 67.211 pobiera dotychczas od przemysłowych przedsiębiorstw gościnnych i szynkowych, lub od pojedynczych gałęzi zarobkowych tych przedsiębiorstw.

Opłaty konsumcyjne.

Art. 4.

Od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej, pobierać będzie gmina miasta Lwowa na pokrycie wydatków gminnych opłaty konsumcyjne od gorących napojów przeznaczonych do konsumcyi miejscowój, tak w obrębie miasta produkowanych, jako też do miasta wprowadzanych.

Opłaty te są następujące:

poz. 1. Od rumu, araku, koniaku, ponczowój esencyi, likwów, rozolisów i innych słodzonych napojów spirytusowych —

przy wprowadzeniu czyli od importu po 20 zł. a. w. za jeden hektolitr (100 litrów).

poz. 2. Od wódki i spirytusu — tak przy wyrobie jak przy wprowadzeniu, po 23 ct. a. w. za jeden stopień hektolitrowy, t. j. za jeden hektolitr (100 litrów) i za każdy stopień według skali 100-dzielnego alkoholometru przy temperaturze $+12^{\circ}$ R.

Opłacie téj podlegają przy imporcie także inne płyny, w których spirytus stanowi główną część składową.

poz. 3. Od piwa — a to:

a) przy wyrobie — po $15\frac{1}{2}$ ct. a. w. za jeden hektolitr i od każdego stopnia sacharometru beczki piwnej, przy temperaturze $+14^{\circ}$ R., zaś

δ) przy wprowadzeniu — po 1 zł. 80 ct. a. w. za jeden hektolitr (100 litrów) piwa importowanego, bez względu na jakość napoju.

poz. 4. Od miodowych napojów, t. j. miodu pitnego, wiśniaku, maliniaku, lipniaku i dereniaku:

a) przy wprowadzeniu — po 6 zł. 50 ct. za jeden hektolitr (100 litrów), zaś

δ) przy wyrobie miodu pitnego — po 17 zł. 50 ct. za jeden cetnar metryczny (100 kilogramów) miodu przasnego (patoki) użytego do warzenia, czyli wyrobu napoju.

Art. 5.

Ustanowione w poprzednim artykule (4.) opłaty konsumcyjne, pobierać się będzie bezpośrednio przy wyrobie i wprowadzeniu od napojów gorących, które w obrębie miasta — położonym wewnątrz linii akcyzyjnej, a względnie okręgu akcyzowym miasta Lwowa (art. 6.) będą wyrabiane lub do tego okręgu zostaną wprowadzone.

Od napojów wymienionych w artykule 4. pod poz. 1. przerabianych z wódki lub spirytusu, opłaconego już podług pozycji 2. tego artykułu przy wyrobie lub przy wprowadzeniu, nadto żadnej opłaty konsumcyjnej pobierać się nie będzie.

W części terytorium miasta Lwowa, które się znajduje za linią akcyzową, miejskie opłaty konsumcyjne od napojów gorących — nie będą pobierane — ani przy ich produkcji lub przetwarzaniu, ani przy sprowadzaniu takowych.

W téj części miasta podlega opłatom wspomnianym tylko drobna sprzedaż, t. j. w ilościach niżej 50 litrów i wyszynk napojów gorących, a w tym względzie należy zastosować analogicznie przepisy normujące pobór c. k. podatku konsumcyjnego od drobnej sprzedaży i wyszynku wina na prowincyi, czyli w miejscowościach niezamkniętych rogatekami akcyzowymi.

Napoje gorące sprowadzone z terytorium położonego wewnątrz linii akcyzowej miasta Lwowa i tam przy wyrobie lub wprowadzeniu podług artykułu 4. już opłacone, jeżeli wywóz takowych nastąpił bez zwrotu miejskiej opłaty konsumcyjnej według postanowień artykułu 7. nie podlegają ponownemu opodatkowaniu przy wyszynku i drobnój sprzedaży na terytorium miasta Lwowa, położoném za linią akcyzową.

Wyrób i przetwarzanie tudzież handel hurtowny, t. j. w ilości najmniej pół hektolitra (50 litrów) wymienionych w artykule 4. napojów, na terytorium miasta Lwowa, znajdującem się za linią akcyzową, nie podlega opłacie konsumcyjnej.

Art. 6.

Ustanowione w artykule 4. miejskie opłaty konsumcyjne od gorących napojów, pobierać będzie gmina miasta Lwowa w całym okręgu, zamkniętym rogatkami i linią akcyzową dla poboru c. k. liniowego podatku konsumcyjnego, a zatém i na terytoryalnych częściach przyległych gmin: Zamarstynowa, Kleparowa i Kulparkowa, która należą do akcyzowego okręgu miasta Lwowa.

Układy zawarte w tym względzie między gminą m. Lwowa i gminami wymienionemi, oraz właścicielami tamtejszych obszarów dworskich, określają wzajemne stosunki i zobowiązania.

Jednocześnie z wejściem w życie niniejszej ustawy, zniesione zostaje bez wynagrodzenia według postanowień ustawy z dnia 30. grudnia 1875 (Dz. ust. kraj. Nr. 55 z r. 1877) prawo propinacyi i na tych do akcyzowego okręgu miasta Lwowa przyłączonych częściach z terytorjów wyżej wymienionych trzech gmin, a gminy te nie są uprawnione na tych, do akcyzowego okręgu miasta Lwowa przyłączonych częściach, nakładać na potrzeby gminne dodatki do podatku konsumcyjnego od napojów i innych artykułów konsumcyjnych.

Art. 7.

Ustanowionemi tą ustawą miejskiemi opłatami od gorących napojów, obciążać można tylko konsumcyą miejscową, nie można niemi obciążać produkcji i obrotu handlowego.

Przemysłowcom miejscowym trudniącym się wyrobem, przetwarzaniem lub przerabianiem tudzież handlem wymienionych w artykule 4. napojów, jeżeli takowe bądź przy wyrobie, bądź przy wprowadzeniu według postanowień artykułów 4. i 5. opłacane zostały, należy przy wywozie tych napojów, z obrębu położonego wewnątrz linii akcyzowej, zwrot miejskiej opłaty konsumcyjnej w następującej wysokości:

poz. 1. Za rum, arak i koniak tudzież za wódkę i spirytus przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów, po 23 centów za jeden stopień hektolitrowy, t. j. za jeden hektolitr i za każdy stopień

alkoholu według 100 dzielnego alkoholometru, przy temperaturze + 14 R.

poz. 2. Za likwory i rozolisy, tudzież poncezową esencją, jeżeli takowe zawierają najmniej 30 procent alkoholu, przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów, w jedném naczyniu lub we flaszkach jednolitych: éwieré-, pół- lub całolitrowych po 7 zł. w. a. za jeden hektolitr (100 litrów).

Za inne napoje spirytusowe tak mało osłodzone i zaprawione, że okażą na 100dzielnym alkoholometrze więcej jak 30 stopni, należy się jak za wódkę zwrot po 23 centów za jeden stopień hektolitrowy (*poz. 1*).

poz. 3. Za piwo niezepsute, które po wyfermentowaniu zawiera najmniej 2½ stopnia sacharometru, przy eksporcie w ilości najmniej pół hektolitra (50 litrów) po 1 zł. 60 ct. w. a. za jeden hektolitr (100 litrów).

poz. 4. Za miód pitny niezepsuty, przy eksporcie w ilości najmniej 25 litrów po 4 zł. 50 ct. w. a. za jeden hektolitr (100 litrów).

Przewóz podlegających miejskiej opłacie konsumcyjnej napojów gorących przez poborowy okręg miasta Lwowa (transito) ma być unormowany w myśl i zgodnie z przepisami, obowiązującymi przy przewozie przedmiotów podlegających opłacie c. k. konsumcyjnego podatku rogatkowego.

Art. 8.

Bliższe postanowienia pod względem poboru oznaczonych w artykule 4. miejskich opłat konsumcyjnych od gorących napojów i pod względem uiszczania zwrotu opłaty przy wywozie tych płynów, tudzież co do organów, do sprawowania tych czynności powołanych, jako też co do sposobu wykonywania kontroli przy poborze i zwrocie opłat rzeczonych, wydane zostaną w drodze administracyjnej osobném rozporządzeniem.

Ogólne przepisy dotyczące poboru i kontroli c. k. liniowego czyli rogatkowego podatku konsumcyjnego w miastach zamkniętych, od wyrobu i importu napojów należy zastosować analogicznie do poboru i kontroli zaprowadzonych niniejszą ustawą opłat miejskich.

Władza, która sprawuje pobór opłaty, wykonuje także kontrolę dochodową i judykaturę z powodów wykroczeń dochodowych; grzywny przypadają gminie miasta Lwowa, a względnie miejscowemu funduszowi ubogich.

Art. 9.

O ile miejskie opłaty konsumcyjne pobierają na rzecz gminy c. k. organa administracji skarbowej razem z c. k. podatkiem konsumcyjnym, jako dodatki do tego podatku, znajduje zastosowanie

ustawa karna o przekroczeniach skarbowych także co do opłat miejskich.

Jeżeli zaś pobór opłat miejskich przeprowadzają miejskie organa administracyjne, należy usiłowane lub dokonane ukrócenie dochodów miasta z rzeczonych opłat konsumcyjnych, czy pokrzywdzenie gminy nastąpiło przy wyrobie lub wprowadzeniu, przy wywozie lub przewozie, a względnie przy sprzedaży poniżej 50 litrów płynów opłacie podlegających (art. 4. 5. 6. 7. i 8.) karać grzywnami karać zagrożonemu w ustawie karniej o przekroczeniach skarbowych, bez względu, czy przekroczenie popełnione zostało przez zatajenie przedmiotu, od którego należy się opłata, czy w jakikolwiek inny sposób rozmyślnie, czy też przez pominięcie i nie zachowanie przepisów dotyczących.

Władza, która zawiaduje sprawowaniem poboru miejskich opłat konsumcyjnych wykonuje obok kontroli dochodowej także jurysdykcyą co do przekroczeń dotyczących.

O ile magistrat lwowski powołany jest według niniejszej ustawy do przeprowadzenia postępowania karnego jako pierwsza instancja, obowiązują przepisy o postępowaniu władz politycznych w sprawach karnych z powodu wykroczeń.

Opłaty policyjne.

Art. 18.

Oprócz ustanowionych w art. 4. niniejszej ustawy opłat konsumcyjnych od napojów, pozwala się gminie miasta Lwowa pobierać na potrzeby gminne opłaty policyjne od przedsiębiorstw gościnnych i szynkowych wykonywanych w obrębie m. Lwowa jako też w przyłączonych do akcyzowego okręgu miasta Lwowa częściach terytoryalnych gmin Zamarstynów, Kleparów i Kulparków (art. 6.) a mianowicie:

poz. 1. Od każdego przedsiębiorstwa traktyerni, wyszynku i kawiarni wykonywanego samoistnie, albo w połączeniu z innym jakim przemysłem, a mianowicie: od zarobkowego zatrudnienia podawania potraw, wyszynku gorących napojów, lub podawania napojów ciepłych, bez różnicy czy przedsiębiorca wykonuje tylko jedną lub razem więcej tych gałęzi zarobkowych, rocznie po 12 zł. w. a.

poz. 2. Od każdego bilaru utrzymywanego dla celu zarobkowego w publicznym lokalu gościnnym lub szynkowym, oprócz opłaty od przedsiębiorstwa głównego, rocznie po 10 zł. w. a.

poz. 3. Od każddej gospody czyli zajazdu dla fur bez izb gościnnych rocznie po 10 zł. w. a.

poz. 4. Od każddej oberży (hotelu) czyli zajazdu z izbami gościnnymi, według rozmiaru przedsiębiorstwa, a to:

a) od oberży 1. klasy obejmującej do 12 izb gościnnych rocznie po 20 zł. w. a.

- b) od oberży 2. klasy obejmującej do 20 izb gościnnych rocznie po 40 zł. w. a.
- c) od oberży 3. klasy obejmującej do 30 izb gościnnych rocznie po 60 zł. w. a.
- d) od oberży 4. klasy obejmującej nad 30 izb gościnnych rocznie po 80 zł. w. a.

Utrzymujący gospodę lub oberżę, jeżeli przy tém przedsiębiorstwie wykonuje zarazem którekolwiek z gałęzi zarobkowych, określonych powyżej w pozycjach 1. i 2. obowiązany opłacać odrębnie ustanowione w tych pozycjach opłaty policyjne.

Te opłaty miejskie mają być uiszczane w ratach półrocznych z góry, w pierwszej połowie stycznia i lipca każdego roku.

Jeżeli obowiązek opłacania należności nie zaczyna się z dniem 1. stycznia względnie 1. lipca przedsiębiorca obowiązany spłaci należność za pierwsze półrocze czyli pierwszą ratę w takiej wysokości, jaka stosunkowo wypadnie za czas od dnia obowiązku opłaty do następującego dnia 1. stycznia lub 1. lipca.

Przemysłowcy wykonujący zarobkowość traktyerni, wyszynku lub kawiarni na podstawie upoważnienia przemysłowego, uzyskanego przed dniem 1. stycznia 1870, uwolnieni są od ustanowionej dla tych przedsiębiorstw zarobkowych w poz. 1. opłaty policyjnej; obowiązani są jednak do uiszczenia opłat oznaczonych w następujących pozycjach 2, 3 i 4, jeżeli wykonują zarazem którą z określonych tamże gałęzi zarobkowych.

Art. 11.

Oznaczone w art. 10. opłaty policyjne od przedsiębiorstw przemysłowych, pobiera gmina miasta Lwowa przez własne organa i ściąga należności zaległe tym samym sposobem i za pomocą tych samych środków przymusowych, jak inne opłaty gminne. Usiłowane lub dokonane ukrócenia dochodu gminy z opłat policyjnych, będą karane grzywnami do 100 zł. w. a., a w razie niemożności ściągnięcia kary pieniężnej aresztem do 14 dni.

Art. 12.

Od orzeczenia Magistratu król. stoł. miasta Lwowa, wolno stronie odwołać się do wyższej władzy, mianowicie pod względem wymiaru i poboru lub też zwrotu opłaty ustanowionej niniejszą ustawą, według postanowień statutu miasta Lwowa, zaś pod względem nałożonej kary, do c. k. Namiestnictwa, a ostatecznie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Art. 13.

Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy i rozporządzenia, dotyczące się wykonywania miejskiego prawa propinacji, jako też po-

boru opłat propinacyjnych i opłat tak zwanych szynkowo policyjnych w obrębie miasta Lwowa, a w szczególności rozporządzenia c. k. Namiestnictwa lwowskiego z dnia 23. grudnia 1869 L. 58100 i z dnia 23. grudnia 1875 L. 58340 tudzież rozporządzenie gubernialne z dnia 6. października 1827 L. 67211.

Art. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 45 dni po jej ogłoszeniu.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Następuje rozprawa ogólna, w której nikt głosu nie zabiera a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

P. Golejewski wnosi przyjąć całą ustawę en bloc z wyjątkiem owych artykułów, do których będą czynione poprawki.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Poseł Gross czyni do art. 4. poz. 2. następującą dostatecznie popartą poprawkę.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Za każdy na jednym hektolitrze według skali 100 dzielnego alkoholometru przy temperaturze + 12° R. odmierzony stopień.

Sprawozdawca imieniem komisji przyjmuje poprawkę p. Grossa do art. 4. poz. 2.

Izba uchwała art. 4. z poprawką p. Grossa do poz. 2.

Poseł Gross czyni poprawkę do art. 7., której Izba nie popiera.

Następnie uchwała Izba w 2 czytaniu art. 1. 2. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 10. 12. 13. 14., tytuł i wstęp ustawy.

Punkt 5. dziennego porządku usuwa Marszałek z dzisiejszego posiedzenia.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej z petycji Wydziału powiatowego jaworowskiego o przeniesienie siedziby Rady szkolnej okręgowej z Mościsk do Jaworowa L. s. 191. pet. 99. i z petycji nauczycieli okręgu szkolnego husiatyńskiego o przeniesienie siedziby Rady szkolnej okręgowej z Husiatyna do Trembowli. L. 3. pet. 1.

Sprawozdawca poseł Tarnowski, uwolniony od czytania sprawozdania czyta następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą nowelę do ustawy o władzach nadzorezych miejscowych i okręgowych dla szkół ludowych.

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

§. 21. (Tytuł II) ustawy z 25 czerwca 1873 Nr. 255 Dz. u. kr. o władzach nadzorezych miejscowych i okręgowych dla szkół

ludowych znosi się w dotychczasowém brzmieniu i ma brzmieć jak następuje :

§. 21. Kraj dzieli się na trzydzieści siedm następujących okręgów szkolnych :

1. Okrąg szkolny miasta Lwowa.
2. " " " Krakowa.
3. " " krakowski (pow. pol Kraków, Chrzanów);
4. " " wadowicki (" " Wadowice, Biała, Żywiec);
5. " " myślenicki (" " Myślenice, Nowy Targ);
6. " " nowo sądecki (" " Nowy Sącz, Limanowa);
7. " " gorlicki (" " Gorlice, Grybów);
8. " " bocheński (" " Bochnia, Wieliczka);
9. " " tarnowski (" " Tarnów, Brzesko);
10. " " pilzneński (" " Pilzno, Dąbrowa);
11. " " jasielski (" " Jasło, Krosno);
12. " " mielecki (" " Mielec, Tarnobrzeg);
13. " " ropeczycki (" " Ropeczyce, Kolbuszowa);
14. " " rzeszowski (" " Rzeszów, Łańcut, Nisko);
15. " " sanocki (" " Sanok, Brzozów, Lisko);
16. " " przemyski (" " Przemyśl, Dobromil);
17. " " jarosławski (" " Jarosław, Cieszanów);
18. " " jaworowski (" " Jaworów, Mościska);
19. " " samborski (" " Sambor, Staremiasto);
20. " " drohobycki (" " Drohobycz, Turka);
21. " " stryjski (" " Stryj, Żydaczów);
22. " " kałuski (" " Kałusz, Dolina);
23. " " grodecki (" " Gródek, Rudki);
24. " " lwowski (" " Lwów, Bóbrka);
25. " " sokalski (" " Sokal, Kamionka Strumiłowa);
26. " " żółkiewski (" " Żółkiew, Rawa);
27. " " złoczowski (" " Złoczów, Brody);
28. " " brzeżański (" " Brzeżany, Podhajce);
29. " " rohatyński (" " Rohatyn, Przemyślany);
30. " " tarnopolski (" " Tarnopol, Skałat, Zbaraż);
31. " " trembowelski (" " Trembowla, Husiatyn);
32. " " zaleszczycki (" " Zaleszczyki, Borszczów);
33. " " czortkowski (" " Czortków, Buczacz);
34. " " śniatyński (" " Śniatyn, Horodenka);
35. " " kołomyjski (" " Kołomyja, Kosów);
36. " " nadworniański (" " Nadwórna, Bohoradzany);
37. " " stanisławowski (" " Stanisławów, Tłumacz);

Siedziba każdój Rady szkolnej okręgowej jest w tém mieście, od którego okręg szkolny nosi nazwisko.

Miasta, które otrzymają własny statut, mogą tworzyć osobne okręgi szkolne z osobnemi Radami szkolnemi okręgowemi.

Art. II.

Wykonanie téj ustawy polecam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Następuje rozprawa ogólna, p. Męciński wnosi odroczyć rozprawę nad tym przedmiotem z powodu następującej poprawki jego :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Odesłać niniejszą sprawę napowrót do komisji edukacyjnej celem traktowania ją łącznie z petycją wniesioną do Wys. Sejmu o wezwanie powiatu dąbrowskiego do okręgu Rady szkolnej okręgowej w Tarnowie.

Po przemówieniu posłów Majera i Kitrysa, oświadcza p. sprawozdawca, że zgadza się na wniosek odraczający i wnosi, aby komisją uwolnić od drukowania wniosku komisji, który uczyni z powodu poprawki p. Męcińskiego.

Potém uchwała Izba tak wniosek odraczający posła Męcińskiego jak i wniosek posła Tarnowskiego co do uwolnienia od drukowania.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji edukacyjnej z wniosku posła ks. Chełmeckiego o wezwanie do c. k. Rządu, aby na remunerowanie katechetów w szkołach ludowych wstawiał rocznie w budżet Państwa sumę 24.000 zł. w. a.

Sprawozdawca poseł Tarnowski, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następ. wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby na remunerowanie katechetów w szkołach ludowych w Galicyi i Wielkiem Księstwie Krakowskiem sumę 24.000 zł. dotąd co rok na wydatek funduszu religijnego w budżet Państwa wstawiał, dopóki w drodze ustawodawczej §. 5. ustawy państwowej z r. 1869 tudzież §. 3. takiejże ustawy z r. 1872 nie zostaną zmienione i dostarczanie tego subsydyum zbytecznym się nie okaże“:

2. Wstawia się w budżet krajowy na r. 1881 kwotę 10.000 zł. (Dziesięć tysięcy zł.) na remuneracye katechetów.

Poseł Krukowiecki przemawia przeciw ustępowi 2) wniosku komisji i wnosi przejście do porządku dziennego nad nim.

Po przemówieniu członka Sejmu ks. Biskupa Dunajewskiego (za wnioskami komisji), posła Sawczyńskiego (za wnioskami komisji), Zyblikiewicza i ks. Buchwalda (za wnioskami komisji) wnosi poseł Jasiński Józef odesłać ustęp 2. wniosku komisji do komisji budżetowej.

Izba popiera dostatecznie wniosek p. Jasińskiego Józefa.

Poseł Popiel Paweł zapowiada poprawkę do ustępu 2. wniosku komisji.

Po przemówieniu posła Szujskiego za wnioskami komisji uchwała Izba zamknięcie rozprawy ogólnej.

Zapisani są do głosu posłowie: Zyblikiewicz, Buchwald, Grocholski, Golejewski, Popiel Michał, Madeyski i Hausner.

Następuje wybór mowców generalnych.

Po wrzuceniu się głosu p. ks. Buchwalda przemawia jako mowca generalny poseł Grocholski przeciw ustępowi 2. wniosku komisji i wnosi ten ustęp 2. odesłać do komisji budżetowej.

Po przemówieniu posła Popiela Pawła i członka Sejmu ks. Biskupa Dunajewskiego dla sprostowania faktu i sprawozdawcy następuje rozprawa szczegółowa.

Sprawozdawca czyta ustęp 1. wniosku komisji, który Izba uchwała bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta ustęp 2.

Po przemówieniu posła Golejewskiego przeciw ustępowi 2. czyni poseł Popiel Paweł następ. dostatecznie popartą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamiast 10.000 zł. wtawia się w budżet 20.000 zł.

Po przemówieniu pp. Małeckiego, Golejewskiego, Dzieduszyckiego i Kitrysa zapisują się jeszcze następ. posłowie do głosu: Sawa, Smarzewski, Buchwald, Hausner i Chełmecki.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy i wysłuchanie wszystkich do głosu zapisanych mowców.

Po przemówieniu pp. Sawy, Smarzewskiego i Hausnera oświadczają posłowie Buchwald i Chełmecki, że zrzekają się głosu.

Następnie oświadcza poseł sprawozdawca, że imieniem komisji przyjmuje wniosek, aby odesłać ustęp 2. do komisji budżetowej.

Następnie oznajmia sprawozdawca, że przyjęciem ustępu 1. wniosku komisji jest załatwiona petycja księży Arcybiskupów i Biskupów o zniesienie §. 14 ust. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 2 maja 1873.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji prawniczej nad wnioskiem Wydziału krajowego względem przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia i nad prośbami gmin Borysławia, Uroża i Podmanasterek do tego wniosku się odnoszącymi.

Sprawozdawca poseł Waygart uwolniony od czytania sprawozdania czyta następ. wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem.

I. Oświadcza c. k. Rządowi w myśl §. 2. ustawy państwowej z 11 czerwea 1868 Nr. 59 D. u. P. swoje zdanie:

- a) że nie należy przenosić siedziby c. k. Sądu powiatowego z Podbuża do Borysławia;
- b) że gminę Zdziannę czyli Zdiannę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu, tudzież c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy a przydzielić do c. k. Sądu powiatowego w Staremieście i do tamtejszego c. k. Starostwa powiatowego;
- c) że gminę Świdnik i miejscowość Łastówkę należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy, a przydzielić takowe do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa pow. w Turce;
- d) że miejscowości Łopuszna, Manasterzec wielki, Łukawica tudzież Winniki należy wyłączyć z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podbużu i c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy,

a przydzielić je do okręgu c. k. miejsko-delegowanego Sądu powiatowego w Samborze i c. k. Starostwa powiatowego tamże:

e) że miejscowości Uroż i Podmanasterek mają nadal pozostać w okręgu c. k. Starostwa powiatowego w Drohobyczy.

II. Że uchwałą pod I. załatwione zostały prośby wniesione 11 czerwca 1880 do l. 125 i 127 przez gminę wsi Borysławia, tudzież gminy i obszary dworskie Uroża i Podmanasterka.

Następuje rozprawa ogólna.

Przemawia poseł Ochrymowicz.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca poseł Waygart czyta ustęp I. alin. a) wniosku komisji.

P. Ochrymowicz czyni następ. dostatecznie popartą poprawkę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, żeby jak najspieszniej utworzył w Borysławiu dla tamtejszej i okolicznej ludności osobny sąd powiatowy, nie znosząc c. k. Sądu powiat. w Podbużu.

Następnie przemawia poseł Rapoport i podnosi wniosek Wydziału.

Marszałek oświadcza, że w razie przyjęcia wniosku posła Rapoporty, należałoby odesłać całe sprawozdanie do komisji prawniczój.

Wniosek p. Rapoporty popiera Izba dostatecznie.

Po przemówieniu p. Łukasiewicza Ignacego, p. Ochrymowicza i sprawozdawcy oznajmia Marszałek, że p. Rapoport zmodyfikował swój wniosek.

Po oświadczeniu p. Ochrymowicza, że nie cofa swego wniosku, uchwalono odesłać całe sprawozdanie i wniosek p. Rapoporty do komisji prawniczój.

Następnie czyta p. Jaworski Apolinary poprawkę, którą chciał uczynić.

Izba zezwala, aby komisya prawnicza i nad tą poprawką zastanowiła się.

Poprawka p. Jaworskiego do ustępu d) opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustęp d) ma brzmieć:

d) że miejscowości Łopuszna, Uroż, Podmanasterek, Manasterzec wielki (dalej jak w wniosku komisji). Natomiast opuścić cały ustęp e).

Następne posiedzenie zapowiada Marszałek na dzień 3. lipca 1880, o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny trzynastego posiedzenia

3 sesji IV peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we czwartek dnia 3 lipca 1880, o godzinie 11 przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie przemysłu domowego i drobnego.
Sprawozdawca p. Wereszczyński.

2. Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Buchwalda o zmianę artykułu 4 ustawy szkolnej z 2. maja 1873 Nr. 250 d. u. k.
3. Trzecie czytanie projektu ustawy o zniesieniu prawa propinaeyi i o zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych w król. stoł. mieście Lwowie.
Sprawozdawca p. Żywicki
4. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie budowy gmachu na pomieszczenie Wysokiego Sejmu i biur Wydziału krajowego.   Sprawozdawca p. Popiel Paweł.
5. Drugie czytanie przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie umeblowania sali sejmowej i przyległych ubikacyj w nowym gmachu sejmowym.   Sprawozdawca p. Popiel Paweł.
6. Wybór komisji górniczej.
7. Sprawdzenie wyborów.   Sprawozdawca p. Pietruski.
8. Sprawozdania o petycyach nieobciążających budżetu.

Koniec posiedzenia o godz. 3 po południu.

Marszałek krajowy :

L u d w i k   W o d z i c k i .

Sekretarz :

**Alfons Czaykowski.
Turzański.**

Spis petycyi

po dzień 3 lipca 1880 do Sejmu krajowego wniesionych.

- Nr. 356. Zabierzowski Stanisław, były kancelista Wydziału krajowego, o przywrócenie mu praw zajmowanego urzędu i wynagrodzenie szkody przez p. Grossa.
- „ 357. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie, przez p. Grossa, w sprawie dokończenia budowy drogi z Krystynopola do Sokala.
- „ 358. Matiasz Michał, nauczyciel w Sądowej Wiszni, przez posła Sawczyńskiego, o zaliczkę 100 zł
- „ 359. Horoszko Dmyter, przez posła Golejewskiego, o zarządzenie uregulowania drogi do gruntu jego między lasem zdanów a Płazowem.
- „ 360. Nauczyciele szkoły ludowej w Kamionce Strumiłowej przez p. T. Dzieduszyckiego, o podwyższenie dotacyi.
- „ 361. Wydział powiatowy Kołomyja, przez p. Franciszka Jasińskiego, o uznanie drogi z Kołomyi przez Obertyn do Buczacza za krajową.
- „ 362. Wydział powiatowy Kołomyja, przez p. Franciszka Jasińskiego, o zmianę taryfy do opłaty podatku gruntowego.
- „ 363. Komitet parafialny w Podemszczyźnie, przez p. Turzańskiego o zapomogę na ukończenie budowy cerkwi.
- „ 364. Towarzystwo pedagogiczne, przez p. Małeckiego, w sprawie reformy szkół średnich.
- „ 365. Wydział powiatowy Kossów, przez p. Franciszka Jasińskiego, o zmianę taryfy podatku gruntowego.
- „ 366. Nauczyciele szkoły ludowej w Dobromilu, przez p. Romanowicza, o dodatek drożyzniany.
- „ 367. Ks. Mardarowicz Elias, przez p. Kamińskiego, o zapomogę z powodu zupełnego zubożenia przez pożar.
- „ 368. Rada powiatowa Nadwórna, przez p. Mandyczewskiego, w sprawie reformy w wyrobie i fabrykacyi soli.
- „ 369. Gmina miasta Borszczowa, przez p. Joeza, o bezprocentową pożyczkę 2000 zł. na budowę szkoły.

- „ 370. Wydział powiatowy Staremiasto przez posła M. Popiela w sprawie reformy ustawy o ochronie własności polnej.
  - „ 371. Ten sam o ograniczenie wolności parcelowania gruntów włościańskich.
  - „ 372. Ten sam w sprawie reformy szkół średnich.
  - „ 373. Lewicki Wojciech, emerytowany nauczyciel szkoły w Winnikach, przez p. ks. Sawę, o dodatek do emerytury.
  - „ 374. Zarząd bursy J. Kraszewskiego w Stanisławowie, przez p. ks. Sawę o zapomogę 500 zł na zakupno domu dla téjże bursy.
  - „ 375. Witkowski August, przez p. Maxa, o subwencją na podróż nankową.
  - „ 376. Gmina Podhorodec, przez p. Ohrymowicza, o subwencją dla funduszu cerkiewnego.
  - „ 377. Nauczyciele szkół ludowych brodzkich, przez p. Spławińskiego, o zaliczenie ich pod względem płacy do I klasy.
  - „ 378. Wydział powiatowy Nisko, przez p. Tarnowskiego, o subwencją 2000 zł. na budowę mostu na Tanwi.
  - „ 379. Komitet parafialny w Dobry, przez p. Czartoryskiego, o subwencją na budowę kościoła.
  - „ 380. Wydział powiatowy Jarosław, przez p. Czartoryskiego, o ograniczenie wolności parcelowania gruntów.
  - „ 381. Ten sam przez tegoż posła o zaprowadzenie oszczędności w wydatkach krajowych.
  - „ 382. Ten sam przez tegoż posła, w sprawie reformy szkół.
  - „ 383. Staszkievicz Wiktorya, przez p. Szujskiego, o stałe wsparcie z funduszów szpitalnych.
-